

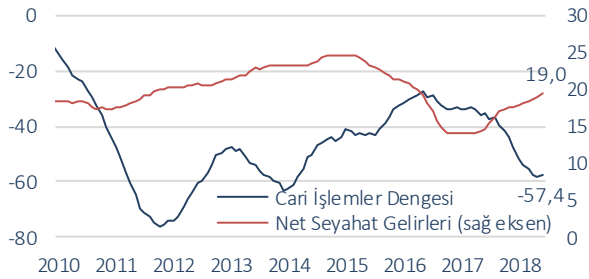
Haziran'da cari açık beklentilerden olumlu...

Geçtiğimiz yılın Eylül ayından bu yana yıllık bazda artış eğiliminde olan cari işlemler açığı Haziran'da geriledi. Cari açık bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %21,6 oranında düşerek 2,973 milyar USD ile beklentilerin bir miktar altında gerçekleşti. Bu gelişmede, dış ticaret dengesindeki iyileşme etkili oldu. 2017 yılının aynı dönemi ile karşılaştırıldığında Ocak-Mayıs döneminde %63 genişleyen dış ticaret açığı Haziran ayında %4,9 geriledi. Parasal olmayan net altın ithalatı da bu dönemde hızlı bir düşüş sergiledi.

Hizmetler dengesi turizm gelirlerinin güçlü seyretmesiyle cari dengeyi desteklemeye devam ediyor. Net seyahat gelirleri yılın ilk altı ayında geçtiğimiz yıla kıyasla %34,4 artış kaydederek Haziran'da 7,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde Rusya'dan gelen ziyaretçi sayısı %43,2 artarak 2,1 milyon olurken, Rusya'yı Almanya ve İran izledi.

Mayıs'ta 58,2 milyar USD olan 12 aylık kümülatif cari açık Haziran'da 57,4 milyar USD'ye indi. Net enerji ve altın ticareti hariç cari açık ise 7,2 milyar USD oldu. Bu dönemde net seyahat gelirlerinin 19 milyar USD'ye yükseldiği görülüyor.

Cari İşlemler Dengesi
(milyar USD, 12 aylık kümülatif)

Cari açığın finansmanında rezerv varlıklar öne çıktı.

Haziran'da cari açığın finansmanına rezerv varlıklar, doğrudan yatırımlar ve net hata ve noksan kalemleri

katkıda bulundu. Rezerv varlıklarda Haziran ayındaki 7 milyar USD'lik azalışla birlikte son 12 aylık dönemde kaydedilen düşüş 13,6 milyar USD'ye ulaştı. Doğrudan yatırımlarda net sermaye girişi Haziran'da 951 milyon USD oldu. Doğrudan yatırımlar altında izlenen gayrimenkul yatırımları kalemindeki sermaye girişi (435 milyon USD) ise yıllık bazda düşüşünü üçüncü ayına taşıdı. Bu dönemde net hata ve noksan kaleminin cari açığın finansmanına katkısı ise 455 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

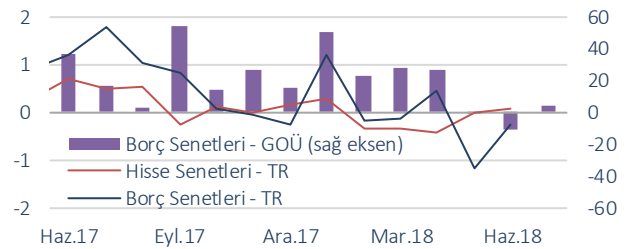
Portföy yatırımlarında çıkış sürüyor.

Portföy yatırımlarında art arda beşinci ayda da sermaye çıkışı yaşandı. 883 milyon USD'lik net sermaye çıkışının 262 milyon USD'lik kısmı yurt dışı yerleşiklerin devlet iç borçlanma senetleri (DİBS) piyasasında yaptığı satışlardan kaynaklandı. Yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında ise net 76 milyon USD alım yaptığı izlendi. Söz konusu Haziran ayı performansı Türkiye diğer gelişmekte olan ülkelerle paralellik arz ediyor. IIF verilerine göre bu dönemde gelişmekte olan ülke hisse senedi piyasalarından önemli bir fon çıkışı gözlenmezken, tahvil piyasasında 10,6 milyar USD ile Şubat 2016'dan bu yana en yüksek sermaye çıkışı kaydedildi.

Bankalar ve diğer sektörler Haziran'da yurt dışından sağlanan kredilerde net geri ödeyici konumunda...

Haziran ayında diğer yatırımlar kaleminde 4,5 milyar USD tutarında sermaye çıkışı gözlemlendi. Gerek efektif ve mevduat gerekse de krediler alt kalemlerindeki sermaye

Yurt Dışı Yerleşikler Kaynaklı Sermaye Akımları:
Türkiye ve Gelişmekte Olan Ülkeler
Karşılaştırması
(milyar USD, aylık)

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2017	Haziran 2018	Aralık 2017	Haziran 2018
Cari İşlemler Dengesi	-47.437	-57.384	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	39.182	43.804	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	8.189	7.684	20,9	17,5
-Portföy Yatırımları	24.476	7.088	62,5	16,2
-Diğer Yatırımlar	5.672	14.140	14,5	32,3
-Net Hata ve Noksan	877	14.862	2,2	33,9
-Diğer	16	46	0,0	0,1
Rezervler⁽¹⁾	8.207	13.566	-	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

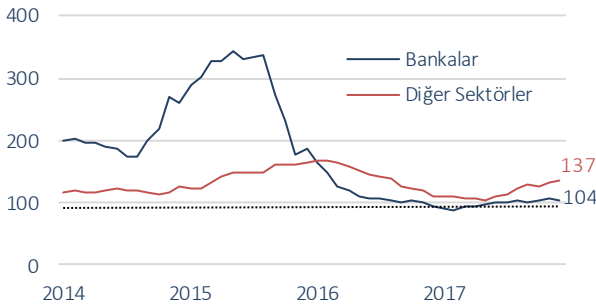
(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Kaynak: TCMB, Datastream, IIF

çıkışları bu gelişmede rol oynadı. Yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduatı 1,8 milyar USD artarken, yurt dışı bankaların yurt içindeki efektif ve mevduatı 408 milyon USD azaldı. Diğer sektörler uzun vadeli kredilerde net borçlanma gerçekleştirirse de kısa vadeli kredilerdeki geri ödemeleriyle birlikte net kredi ödeyicisi konumundaydı. Bankalar da 556 milyon USD net kredi geri ödemesi gerçekleştirdi. 12 aylık kümülatif verilere göre Haziran ayı itibarıyla uzun vadeli borç çevirme oranı bankalarda %104, diğer sektörlerde %137 düzeyinde bulunuyor.

Uzun Vadeli Borç Çevirme Oranları

(12 aylık kümülatif, %)

Beklentiler...

Haziran ayı verisi ekonomideki dengelenme süreci doğrultusunda cari açığa önümüzdeki dönemde ılımlı bir seyrin görüleceğine dair görüşleri destekledi. Temmuz ayına ilişkin geçici dış ticaret verileri de bu yönde sinyal vermişti. Döviz kurlarındaki yükselişin ve politika yapıcıların devreye alması beklenen önlemlerin de etkisiyle iç talepte öngörülen yavaşlamanın cari denge üzerinde olumlu etki yaratacağını düşünüyoruz. Dış ticaret açığındaki daralmanın yanı sıra turizm gelirleri geçtiğimiz yıla kıyasla iyileşme kaydederek önümüzdeki dönemde de cari dengeye katkı sağlayabilecek. Diğer taraftan, ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarının petrol fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturması cari denge performansına yönelik bir risk unsuru olarak karşımıza çıkıyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Haziran 2018	Ocak - Haziran 2017	Ocak - Haziran 2018	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.973	-21.298	-31.247	46,7	-57.386
Dış Ticaret Dengesi	-4.388	-22.582	-33.599	48,8	-69.972
Hizmetler Dengesi	2.385	6.456	8.226	27,4	22.520
Seyahat (net)	1.881	5.308	7.135	34,4	19.482
Birincil Gelir Dengesi	-1.008	-5.503	-6.050	9,9	-11.682
İkincil Gelir Dengesi	38	1.142	176	-84,6	1.748
Sermaye Hesabı	-4	1	31	3.000,0	46
Finans Hesabı	-2.522	-26.906	-22.894	-14,9	-42.478
Doğrudan Yatırımlar (net)	-951	-3.367	-2.862	-15,0	-7.684
Portföy Yatırımları (net)	883	-17.457	-79	-99,5	-7.088
Net Varlık Edinimi	375	267	137	-48,7	-524
Net Yükümlülük Oluşumu	-508	17.734	216	-98,8	6.564
Hisse Senetleri	76	2.203	-782	-	207
Borç Senetleri	-584	15.531	998	-93,6	6.357
Diğer Yatırımlar (net)	4.534	-3.726	-12.194	227,3	-14.140
Efektif ve Mevduatlar	2.827	-1.649	-7.079	329,3	-3.574
Net Varlık Edinimi	1.636	2.098	-2.729	-	-1.246
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.191	3.747	4.350	16,1	2.328
Merkez Bankası	-12	-81	-68	-16,0	-242
Bankalar	-1.179	3.828	4.418	15,4	2.570
Yurt Dışı Bankalar	-408	2.319	3.841	65,6	636
Yabancı Para	-488	641	1.583	147,0	-838
Türk Lirası	80	1.678	2.258	34,6	1.474
Yurt Dışı Kişiler	-771	1.509	577	-61,8	1.934
Krediler	1.053	617	-4.231	-	-8.938
Net Varlık Edinimi	153	-234	-207	-11,5	612
Net Yükümlülük Oluşumu	-900	-851	4.024	-	9.550
Bankacılık Sektörü	-556	-1.365	-812	-40,5	2.604
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	-203	765	5.131	570,7	8.361
Ticari Krediler	666	-2.683	-867	-67,7	-1.684
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-12	-11	-17	54,5	56
Rezerv Varlıklar (net)	-6.988	-2.400	-7.759	223,3	-13.566
Net Hata ve Noksan	455	-5.663	8.322	-	14.862

Kaynak: TCMB, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bařekonomist izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker řahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayřim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.